

پیشروی ساخت و سازها در بافت تاریخی اصفهان در سایه مجوزها

نقض حریم بافت تاریخی جوباره و خانه‌های ارزشمند این منطقه همچنان بی‌پاسخ مانده است، مجتمع مسکونی با سه طبقه بدون استعلام از میراث فرهنگی در جوار آثار باستانی‌ترین بافت اصفهان از شهرداری مجوز گرفته و بدون آنکه رسیدگی شود سریع حال پیشروی است.

به گزارش سایت خبری پرسون از اصفهان، مدتها از ارتفاع گرفتن یک مجتمع مسکونی در محله جوباره و در حریم این بافت تاریخی اصفهان، در مجاورت خانه صفوی پرورش و بنایی که معماری شبیه به کنیسه را دارد می‌گذرد و هیچ اهرم بازدارنده‌ای نتوانسته مانع آن باشد.

شهرداری پیشتر به معترضان این ساخت و ساز گفته بود، از میراث استعلام کرده است، در حالی که میراث منکر این استعلام شد، حالا به تازگی شهرداری منطقه سه اصفهان گفته است که نیازی به استعلام آنها از میراث نبوده است و این کار را هم نکرده‌اند.

مالک خانه پرورش و معترض به مجوز شهرداری منطقه سه که به ارتفاع گرفتن این مجتمع مسکونی در حریم خانه صفوی و کنیسه مجاور آنها منجر شده است، از میراث فرهنگی رسیدگی به این وضعیت را خواستار شده اما گویا تا این لحظه اقدام بازدارنده‌ای انجام نگرفته است.

آنها این مسئولیت را متوجه میراث فرهنگی اصفهان می‌دانند و طی نامه‌ای به معاونت میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی فوریت در رسیدگی این نهاد متولی از طریق مراجع قانونی را خواستار شده‌اند.

پیشینه خانه پرورش، صفوی است؛ اما علاوه بر تزئینات و بن مایه معماری این بنا که صفوی می‌نماید آثار و معماری و تزئینات قاجاری این خانه نیز چشمگیر است. این خانه با شرایط نه چندان خوب پیشتر توسط شرکت گردشگری "آسمان کاروانسراهای اصفهان، شیراز و یزد" خریداری شده است تا با مرمت و احیا کاربری هتل بگیرد.

این شرکت در حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری در بافت‌های تاریخی ایران شروع به کار کرده است و در زمان حاضر پنج خانه تاریخی را در شهر یزد در دست مرمت دارد.

اردشیر قانعی، مدیر طرح مرمت خانه صفوی پرورش در این باره به ایرنا گفت: شرکت سرمایه‌گذار با توجه به محل قرارگیری این خانه در یکی از باستانی‌ترین بافت‌های تاریخی اقدام به سرمایه‌گذاری و احیا آن کرده است، متأسفانه یک ساختمان در حریم این خانه تاریخی با ارتفاع سه طبقه ساخت و ساز کرده و به سرعت در حال پیشرفت کار است.

وی افزود: با توجه به پیگیری‌های مکرر از شهرداری منطقه، به ما اطلاع دادند که این ساختمان دارای پروانه و تاییدیه اداره میراث فرهنگی است اما پس از نامه‌نگاری با سازمان میراث فرهنگی اصفهان نتیجه این مکاتبات مورد تایید مراجع برای جلوگیری از ساخت ساختمان ناقض حریم بافت و خانه پرورش نشد و همچنان ساخت و ساز ادامه دارد.

آنچه قانعی تحت عنوان نتیجه مکاتبات‌شان با میراث فرهنگی یاد می‌کند، نامه ای است با امضای فریدون اللهیاری، مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان که در آن با اشاره به واجد ارزش تاریخی بودن خانه پرورش تاکید کرده است که صدور مجوز تخریب و پروانه ساختمان و عملیات ساخت و ساز در حال انجام در پلاک‌های مجاور این خانه با ضوابط بافت‌های تاریخی و حریم بلافاصله خانه پرورش مورد تایید اداره کل میراث فرهنگی اصفهان نیست و پیگرد قانونی خواهد داشت.

لزم استعلام از میراث فرهنگی در حریم بافت تاریخی

ناصر طاهری، معاونت میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی درباره دلیل متوقف نشدن ساخت و ساز در حریم بافت تاریخی جوباره و خانه پرورش به ایرنا گفت: طبق قانون، محدوده بافت تاریخی باید از ما استعلام شود که متأسفانه از ما استعلام نکرده‌اند اگر مجدد بی‌توجهی شود، مجبوریم از طریق مراجع قضایی وارد شویم و حالا که کار پیش رفته است، اقدام حقوقی می‌کنیم.

وی افزود: یگان حفاظت راجع به آنچه با ارتفاع غیرمجاز در بافت تاریخی رخ داده است به من گزارش داده و مالک خانه پرورش هم پیگیر ماجراست آخرین مکاتبه مالک هم در هفته گذشته همین ماه با میراث فرهنگی انجام شد؛ بنابراین چون مالک پیگیر است و ما هم با شهرداری مکاتبه کردیم، اگر به نتیجه نرسیم؛ مجبوریم از طریق مراجع قضایی وارد بشویم.

به گفته طاهری طبق قانون، برای صدور هر مجوزی در محدوده بافت تاریخی باید از میراث فرهنگی استعلام شود.

این مقام میراث فرهنگی در پاسخ به آنچه شهرداری منطقه سه با اتکا به آن، یعنی طرح تفصیلی و ستاره‌دار نبودن خانه تاریخی پرورش، صدور مجوز را بلامانع دانسته است گفت: گفته نشد که استعلام از میراث فرهنگی، فقط برای بناهایی است که در طرح تفصیلی ستاره دار باشد، ممکن است به اشتباه نتوانسته و یا مکانی را شناسایی نکرده باشیم یا از قلم افتاده باشد یا اینکه مشاور اشتباهی کرده باشد، بنابراین شهرداری باید محدوده بافت تاریخی را از ما استعلام کند.

روایت شهرداری برای هماهنگی با میراث فرهنگی

اما آنچه حسین کارگر مدیر منطقه سه شهرداری اصفهان به ایرنا گفت روایت متناقضی است، وی ادامه داد: طبق طرح تفصیلی، خانه های ستاره‌دار و در حریم، روی نقشه طرح تفصیلی مشخص است، اتفاقی که افتاد این است که خانه پرورش نه ستاره‌دار بوده و نه در حریم قرار داشته است؛ بلکه خانه‌ای در مجاورت بافت تاریخی بوده است از میراث هم استعلام شده و گفته‌اند که بلامانع است و ما هم پروانه دادیم.

وی درباره مجتمع در حال ساخت که گفته می‌شود بعد از تخریب سه خانه تاریخی شروع به کار کرده است، گفت: خانه ای که ما مجوز و پروانه ساخت داده‌ایم، هیچ گونه بحث میراثی ندارد، قسمتی از حریم این خانه تاریخی بود که مالک شروع به تخریب و تجمیع کرد مالک در دیوان عدالت اداری شکایت کرد و رای برائت گرفت و بر اساس رای برائت پروانه صادر شده است، در واقع بر اساس حقوق مکتسبه‌ای که مالک داشت، رای صادر شد و میراث هم در جریان هست.

وی در پاسخ به این پرسش خبرنگار ایرنا که چرا برای خانه‌ای که در حریم بافت تاریخی قرار دارد، از میراث استعلام نشد، گفت: اگر خانه ستاره‌دار باشد، طبق طرح تفصیلی ما موظفیم استعلام کنیم ولی ما نمی‌توانیم همه منطقه سه را از میراث فرهنگی استعلام کنیم، آنهایی که ستاره ندارد و کد طرح تفصیلی دارد، طبق طرح تفصیلی شهر اصفهان بر اساس ضوابط می‌توانیم پروانه بدهیم، برای این مورد ساخت، با توجه به اینکه خانه پرورش ستاره‌دار نبوده است، استعلام نگرفتیم.

پیشتر میراث فرهنگی اصفهان به ایرنا گفته بود که به دلیل اینکه شهرداری از آنها برای ساخت‌ساز در حریم بافت تاریخی استعلام نکرده است، وارد مسیر قانونی خواهد شد تا کنون مکاتبات شهرداری و میراث فرهنگی و البته پیگیری‌های شرکت مالک خانه پرورش نتوانسته باعث توقف این ساخت و ساز باشد و شهرداری هم از مواضع خود دفاع می‌کند. حالا باید دید میراث فرهنگی تا چه اندازه می‌تواند از مسیر قانونی برای جلوگیری از این ساخت و ساز در حریم یکی از کهن‌ترین بافت‌های تاریخی اصفهان استفاده کند.

محله جوباره اصفهان یکی از محله‌های کهن اصفهان است. پیشینه منطقه به دورانی می‌رسد که اصفهان از ۲ قسمت جوباره و شهرستان تشکیل می‌شده است. ساکنان این منطقه کلیمیان بودند و آثار میراث فرهنگی متعددی از دوران مختلف را در دل خود جای داده است. کنیسه‌ها، خانه‌های تاریخی و مناره‌هایی چون ساربان و چهل‌دختران از این جمله اند.

منطقه سه شهرداری اصفهان با مساحت هزار و ۱۴۸ هکتار، از شمال به میدان شهدا در مسیر خیابان مدرس تا میدان قدس - خیابان سروش تا میدان احمدآباد، از شرق به میدان احمدآباد تا میدان بزرگمهر، از جنوب به میدان بزرگمهر در مسیر رودخانه زاینده رود تا میدان انقلاب و از غرب به میدان انقلاب تا میدان شهدای اصفهان محدود می شود.

استان اصفهان به عنوان قطب گردشگری کشور دارای ۱۰۷ شهر و یک‌هزار و ۹۳۴ روستاست؛ بیش از ۲۲ هزار بنا و اثر تاریخی در این استان شناسایی شده و یک‌هزار و ۸۵۰ مورد آن به ثبت ملی و چهار اثر آن به نام های میدان امام (نقش جهان)، کاخ چهلستون، باغ فین کاشان و مسجد جامع به ثبت جهانی رسیده است.